

Lieta C-678/18

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2018. gada 5. novembris

Iesniedzējtiesa:

Hoge Raad der Nederlanden (Nīderlande)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2018. gada 2. novembris

Kasācijas sūdzības iesniedzējs:

Procureur-Generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden

Atbildētāja kasācijas tiesvedībā:

[..]

[..]

[..]

Hoge Raad der Nederlanden (Nīderlandes Augstākā tiesa)

Lēmums lūgt prejudiciālu nolēmumu

saistībā ar kasācijas sūdzību likuma interesēs, ko *Procureur-Generaal* (ģenerālprokurors) ir iesniedzis *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlandes Augstākā tiesa) par *Rechtbank Amsterdam* (Amsterdamas tiesa) pagaidu noregulējuma tiesneša 2017. gada 12. janvāra spriedumu, [...] [oriģ. 2. lpp.]

1. Tiesvedība tiesā, kura izskata lietu pēc būtības

Jautājumā par tiesvedības gaitu tiesā, kura izskata lietu pēc būtības, *Hoge Raad* norāda uz iepriekš minēto *Rechtbank Amsterdam* pagaidu noregulējuma tiesneša spriedumu.

Pagaidu noregulējuma tiesneša spriedums ir pievienots lēmuma lūgt prejudiciālu nolēmumu pielikumā.

2. Tiesvedība kasācijas instancē

Ģenerālprokurors par pagaidu noregulējuma tiesneša spriedumu ir iesniedzis kasācijas sūdzību likuma interesēs. Kasācijas sūdzības argumenti ir lēmuma lūgt prejudiciālu nolēmumu sastāvdaļa un ir pievienoti tā pielikumā.

Iesniedzot kasācijas sūdzību, ģenerālprokurors vēlas panākt, lai *Hoge Raad* likuma interesēs atceļ apstrīdēto spriedumu, katrā ziņā viņš lūdz apturēt tiesvedību un iesniegt Eiropas Savienības Tiesai (turpmāk tekstā – “Tiesa”) lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par Kopienas dizainparaugu regulas 90. panta interpretāciju, kā arī, atceļot spriedumu, neparedzēt lietas dalībniekiem juridiskas neērtības.

3. Kasācijas sūdzības pamatojuma vērtējums

3.1 Kasācijas sūdzībā, ko ģenerālprokurors ir iesniedzis likuma interesēs, ir izvirzīts jautājums, vai **[oriģ. 3. lpp.]** Padomes Regulas Nr. 6/2002 (2001. gada 12. decembris) par Kopienas dizainparaugiem (OV 2002, L 3, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Kopienas dizainparaugu regula”) 90. panta 1. panta noteikumi nepieļauj tādu dalībvalsts tiesību normu, kurā (kā tas ir Nīderlandes gadījumā) ir paredzēts, ka Kopienas dizainparaugu regulas 80. panta 1. punktā minētajām tiesām ir ekskluzīva piekritība arī attiecībā uz Kopienas dizainparaugu regulas 90. pantā paredzētajiem pagaidu pasākumiem, ietverot aizsargpasākumus.

3.2.1 Attiecīgajā kasācijas sūdzības tiesvedībā var balstīties uz šādiem faktiem.

(i) *Spin Master* ir Kanādas rotaļlietu ražošanas uzņēmums. Tas ar preču zīmi “*Bunchems*” izplata rotaļu bumbiņas (līpošās “dadžu” bumbiņas), kas izgatavotas no plastmasas. Bumbiņas “līp” viena pie otras, kā rezultātā var tikt izveidotas visdažādākās formas un figūras. Bumbiņas tiek piedāvātas astoņās krāsās.

(ii) 2015. gada 16. janvārī uz *Spin Master* vārda ar Nr. 002614669-0002 tika reģistrēts Kopienas dizainparaugs attiecībā uz šīm rotaļu bumbiņām.

(iii) *High5* izplata rotaļlietas. Tā ar nosaukumu “*Linkeez*” arī izplata rotaļu bumbiņas (līpošās dadžu bumbiņas), kas izgatavotas no plastmasas. Bumbiņas “līp” viena pie otras, kā rezultātā var tikt izveidotas visdažādākās formas un figūras. Bumbiņas tiek piedāvātas astoņās krāsās. **[oriģ. 4. lpp.]**

3.2.2 *Rechtbank Amsterdam* pagaidu noregulējuma tiesnesis spriedumā, kas ir kasācijas sūdzības likuma interesēs priekšmets, tostarp nolēma šādi:

“Piekritība

4.1. *High5* iepriekš apstrīdēja attiecīgās *Rechtbank* pagaidu noregulējuma tiesneša kompetenci. Svarīgākais juridiskais pamats, uz ko atsaucoties *Spin Master*, esot tā Kopienas dizainparauga tiesību pārkāpums. Tādēļ šajā tiesvedībā ekskluzīva piekritība esot *Rechtbank Den Haag*. Turpretim *Spin Master* uzskatīja, ka attiecīgā tiesvedība visādā ziņā atrodoties attiecīgās *Rechtbank* pagaidu noregulējuma tiesneša kompetencē.

4.2. Pagaidu noregulējuma tiesnesis piekrīt lietas dalībnieku viedoklim, ka šajā pagaidu noregulējuma tiesvedībā piekritīgas ir Nīderlandes tiesas. Tomēr Nīderlandes judikatūrā tiek pausti atšķirīgi viedokļi jautājumā par to, vai pagaidu noregulējuma tiesvedībā, kas skar Kopienas dizainparaugu, kompetenti ir tikai *Rechtbank Den Haag* vai arī citas *Rechtbank* tiesneši. Kopienas dizainparaugu regulas 90. panta 1. punktā ir paredzēts, ka valsts tiesas, kas ir piekritīgas izskatīt strīdus par valsts dizainparauga tiesībām, ir kompetentas noteikt arī pagaidu pasākumus, ietverot aizsargpasākumus, saistībā ar Kopienas dizainparaugu. No tā izriet, ka izskatāmajā lietā kompetents ir attiecīgās *Rechtbank* pagaidu noregulējuma tiesnesis, jo, pamatojoties uz Nīderlandes piekritības noteikumiem attiecībā uz prasībām, kas balstītas uz Beniluksa dizainparaugu, piekritīga būtu attiecīgā *Rechtbank*. Lai gan Kopienas dizainparaugu regulas īstenošanas likuma 3. pantā ir paredzēts, ka attiecībā uz visām prasībām regulas 81. panta nozīmē ekskluzīva piekritība ir *Rechtbank Den Haag* un pagaidu noregulējuma tiesvedības ir šīs *Rechtbank* pagaidu noregulējuma tiesneša kompetencē, tas tomēr nenozīmē, ka izskatāmā pagaidu noregulējuma tiesvedība, kurā iesniegts pieteikums izbeigt pārkāpumu, kas attiecas tikai uz Nīderlandes teritoriju, neatrastos tās *Rechtbank* pagaidu noregulējuma tiesneša kompetencē, kurā attiecīgais pieteikums iesniegts. Šajā sakarā tiek minēta atsauce uz *Gerechtshof Amsterdam* (Amsterdamas apelācijas tiesa) [oriģ. 5. lpp.] 2007. gada 4. janvāra spriedumu [...]. *High5* neapstrīd to, ka attiecīgās *Rechtbank* pagaidu noregulējuma tiesnesis katrā ziņā saskaņā ar *Rv [Wetboek van burgerlijke rechtsvordering* (Civilprocesa kodekss, Nīderlande)] 102. pantu ir kompetents izskatīt prasības, ja tās ir balstītas uz autortiesību pārkāpumu vai ļoti līdzīgu imitāciju. Proti, apgalvotais pārkāpums arī ir noticis Amsterdamas reģionā.”

3.3. Ģenerālprokurors lūdz “likuma interesēs” atcelt *Rechtbank Amsterdam* spriedumu, kas pieņemts pagaidu noregulējuma tiesvedībā un vairs nav pārsūdzams. Ar kasācijas sūdzības pamatojumu tiek izvirzīts apgalvojums, ka pagaidu noregulējuma tiesnesis neesot ņēmis vērā, ka pieteikumi par pagaidu pasākumiem, ietverot aizsargpasākumus, saistībā ar Kopienas dizainparauga tiesību pārkāpumu atrodoties *Rechtbank Den Haag* pagaidu noregulējuma tiesneša ekskluzīvā kompetencē.

3.4.1 Šajā kontekstā būtiskās Kopienas dizainparaugu regulas normas ir 80., 81. un 90. pants. Ciktāl tam šeit ir nozīme, tajos ir noteikts šādi:

“2. iedaļa

Strīdi attiecībā uz Kopienas dizainparaugu tiesību pārkāpšanu un to spēkā esamību

80. pants

Kopienas dizainparaugu tiesas

1. Dalībvalstis savās teritorijās nosaka iespējami ierobežotu skaitu valstu pirmās un otrās instances tiesu (Kopienas dizainparaugu tiesas), kas veic šajā regulā noteiktās funkcijas. [oriģ. 6. lpp.]

[..]

81. pants

Piekritība jautājumos par pārkāpumiem un spēkā esamību

Kopienas dizainparaugu tiesām ir ekskluzīva piekritība šādos gadījumos:

- a) prasībām attiecībā uz Kopienas dizainparaugu tiesību pārkāpumiem un, ja tās atļauj valsts tiesību akti, prasībām attiecībā uz šādu pārkāpumu draudiem;
- b) prasībām attiecībā uz paziņojumiem par Kopienas dizainparaugu tiesību nepārkāpšanu, ja tās atļauj valsts tiesību akti;
- c) prasībām attiecībā uz neregistrēta Kopienas dizainparauga spēkā neesamības pasludināšanu;
- d) pretprasībām attiecībā uz Kopienas dizainparauga spēkā neesamības pasludināšanu saistībā ar a) punktā minētajām prasībām.

[..]

90. pants

Pagaidu pasākumi, ietverot aizsargpasākumus

1. Dalībvalsts tiesās, ietverot Kopienas dizainparaugu tiesas, var iesniegt pieteikumu par pagaidu pasākumiem, ietverot aizsargpasākumus, attiecībā uz Kopienas dizainparaugu, ko var nodrošināt atbilstīgi šās valsts tiesību aktiem, kas attiecas uz valsts dizainparauga tiesībām, pat tad, ja saskaņā ar šo regulu piekritība attiecībā uz lietas būtību ir citas dalībvalsts Kopienas dizainparaugu tiesai.

2. [..]

3. Kopienas dizainparaugu tiesa, kuras piekritības pamatā ir 82. panta 1., 2., 3. vai 4. punkts, ir kompetenta noteikt pagaidu pasākumus, ietverot

aizsargpasākumus, kurus piemēro visās dalībvalstīs, ievērojot vajadzīgās procedūras attiecībā uz to atzīšanu un izpildi atbilstīgi III sadaļai Konvencijā par piekritību un nolēmumu izpildi. Citas tiesas šajā jautājumā nav kompetentas.”

3.4.2 (Nīderlandes) Likuma (2004. gada 4. novembris), ar ko īsteno Eiropas Savienības Padomes Regulu par Kopienas dizainparaugiem un nosaka **[oriģ. 7. lpp.]** Kopienas dizainparaugu tiesu (Kopienas dizainparaugu regulas īstenošanas likums) (*Staatsblad* 2004 Nr. 573), 3. pantā ir paredzēts:

“Attiecībā uz visām prasībām regulas 81. panta nozīmē ekskluzīva piekritība pirmajā instancē ir *Rechtbank Den Haag*, un pagaidu noregulējuma tiesvedībās ekskluzīva kompetence ir šīs *Rechtbank* pagaidu noregulējuma tiesnesim.”

Kā izriet no attiecīgā likuma rašanās vēstures, kāda tā ir raksturota ģenerālprokurora kasācijas sūdzības pieteikuma 3.6. punktā, likumdevējs, pieņemot šo tiesību normu, ir vēlējis optimāli izmantot *Rechtbank* un *Gerechtshof Den Haag* īpašās zināšanas intelektuālā īpašuma jomā.

3.5.1 Kasācijas sūdzības pamatojumā ir izvirzīts iepriekš 3.1. punktā minētais jautājums, par kuru judikatūrā un doktrīnā arī citās dalībvalstīs tiek pausti atšķirīgi viedokļi, kā tas tiek precizēts ģenerālprokurora kasācijas sūdzības pieteikuma 3.7 – 3.25. punktā. Kopienas dizainparaugu regulas tekstā nav rodams skaidrojums šajā jautājumā.

3.5.2 Iespējams, ka, pieņemot regulu, Savienības likumdevējs attiecībā uz pagaidu pasākumiem, ietverot aizsargpasākumus, Kopienas dizainparaugu regulas 90. panta nozīmē ir vēlējis izdarīt saistošu izņēmumu no regulas preambulas apsvērumos (29. apsvērums) formulētajiem centieniem papildus veicināt tiesnešu specializāciju, – ņemot vērā iepriekš minēto **[oriģ. 8. lpp.]**, Kopienas dizainparaugu regulas 80. panta 1. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis nosaka iespējami ierobežotu skaitu valstu pirmās un otrās instances tiesu (Kopienas dizainparaugu tiesas) – arī tad, ja tiesas, kas nav viena no noteiktajām tiesām, nolēmumi par šiem pagaidu pasākumiem, ietverot aizsargpasākumus, nerada sekas ārpus attiecīgās dalībvalsts teritorijas (Kopienas dizainparaugu regulas 90. panta 3. punkts). Šī interpretācija nozīmētu, ka dalībvalstis attiecībā uz visām tiesvedībām, lai noteiktu pagaidu pasākumus, ietverot aizsargpasākumus, dizainparaugu jomā nevar piešķirt ekskluzīvu kompetenci Kopienas dizainparaugu tiesām.

3.5.3 Iespējams arī, ka Savienības likumdevējs ir vēlējis tikai piešķirt dalībvalstīm pilnvaras savos valsts tiesiskajos regulējumos paredzēt, ka kompetenci izskatīt tiesvedības attiecībā uz pasākumu noteikšanu Kopienas dizainparaugu regulas 90. panta nozīmē piešķir ne tikai Kopienas dizainparaugu tiesām, bet arī citām tiesām, kuras ir piekritīgas noteikt šādus pasākumus lietās, kas skar valsts dizainparaugu tiesības (kuru gadījumā tad piemēro Kopienas

dizainparaugu regulas 90. panta 3. punktā paredzēto ierobežojumu). Ņemot vērā iepriekš 3.4.2. punktā minēto Nīderlandes īstenošanas likuma 3. panta noteikumu [oriģ. 9. lpp.], Nīderlandes likumdevējs acīmredzot ir balstījies uz šādu interpretāciju un par noteicošo faktoru ir uzskatījis specializēto tiesu, kas noteiktas saskaņā ar Kopienas dizainparaugu regulas 80. panta 1. punktu, īpašo pieredzi.

3.5.4 Visbeidzot, iespējama ir arī ģenerālprokurora kasācijas sūdzībā minētā interpretācija, ka Kopienas dizainparaugu regulas 81. pantā ir obligāti pieprasīta Kopienas dizainparaugu tiesu iekšējā piekritība attiecībā uz šajā pantā minētajām prasībām (neatkarīgi no jautājuma, vai tas skar lietas izskatīšanu pēc būtības vai nē), un Kopienas dizainparaugu regulas 90. pantu piemēro tikai cita veida pagaidu pasākumiem, ietverot aizsargpasākumus.

3.5.5 Pēc būtības jautājums ir par Savienības tiesību normu interpretāciju. Nevar uzskatīt, ka nepastāv pamatotas šaubas par to, kā ir jāatbild uz šo jautājumu, vai ka Tiesas judikatūrā šis jautājums jau ir ticis izlemts. Tādēļ *Hoge Raad* iesniedz Tiesai tālāk formulēto prejudiciālo jautājumu.

4. Faktu, kam jāpiemēro Tiesas interpretācija, kā arī tiesvedības rakstura izklāsts [oriģ. 10. lpp.]

4.1 *Hoge Raad* atsaucas uz iepriekš 3.2.1. punktā raksturotajiem faktiem, kas jāuzskata par notikušiem.

4.2 *Hoge Raad* norāda, ka jautājums par interpretāciju tiek uzdots tā sauktajā kasācijas sūdzības tiesvedībā “likuma interesēs”. Saskaņā ar *Wet op de rechterlijke organisatie* (Likums par tiesu varu, Nīderlande, turpmāk tekstā – “*Wet RO*”) 111. panta 2. punkta c) apakšpunktu *Hoge Raad* ģenerālprokurors ir tiesīgs iesniegt šāda veida sūdzības, lai panāktu tiesu nolēmumu atcelšanu. *Hoge Raad* ir tiesa, kas ir piekritīga lemt par šādu sūdzību, ja attiecīgais nolēmums (vairs) nav pārsūdzams. *Hoge Raad* lēmums atcelt nolēmumu neskar lietas dalībnieku juridisko statusu, kāds tas noteikts saskaņā ar apstrīdēto nolēmumu. Tas ir paredzēts *Wet RO* 78. pantā, kurā, ciktāl tam izskatāmajā lietā ir nozīme, ir noteikts:

“1. *Hoge Raad* lemj par kasācijas sūdzībām, kuras par tiesu tiesiskām darbībām, nolēmumiem, spriedumiem un rīkojumiem iesniedz kāds no lietas dalībniekiem vai ‘likuma interesēs’ iesniedz *Hoge Raad* ģenerālprokurors.

[..]

7. Kasācijas sūdzība ‘likuma interesēs’ nav pieļaujama, ja lietas dalībnieki nolēmumu var pārsūdzēt un tas nepasliktina lietas dalībnieku juridisko statusu.” [oriģ. 11. lpp.]

4.3 Ja ģenerālprokurors redz iemeslu iesniegt kasācijas sūdzību likuma interesēs, tas vienmēr ir jautājums, kas rodas daudzos gadījumos un par ko

judikatūrā valda atšķirīgi viedokļi tāpēc, ka *Hoge Raad* nav lēmusi par to. Tādēļ attiecīgais instruments nodrošina tiesību sistēmas vienveidību.

Saskaņā ar *Wet RO* 78. pantu, to skatot kopā ar *Rv* 26. pantu (aizliegums liegt piekļuvi tiesiskās aizsardzības līdzekļiem), *Hoge Raad* ir jālemj par ģenerālprokurora pieteikumiem, tādēļ ir nepieciešamība saņemt atbildi uz uzdodamo prejudiciālo jautājumu.

5. Prejudiciālais jautājums

Prejudiciālais jautājums, kas, ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ir jāuzdod Tiesai, ir formulēts šādi:

Vai Kopienas dizainparaugu regulas 90. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā ir paredzēts, ka kompetenci noteikt pagaidu pasākumus, ietverot aizsargpasākumus, obligāti nodod visām tur minētajām dalībvalsts tiesām, vai arī tas – pilnībā vai daļēji – ļauj dalībvalstīm izlemt nodot kompetenci noteikt šādus pasākumus vienīgi tiesām, kas saskaņā ar Kopienas dizainparaugu regulas 80. panta 1. punktu ir noteiktas kā (pirmās un otrās instances) Kopienas dizainparaugu tiesas?

6. Lēmums

[Atsauce uz 5. punktā formulēto jautājumu, tiesvedības apturēšana un informācija par tiesvedību]

[..] **[oriģ. 12. lpp.]**

[..]

[..]